

Nr 176.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1928 kl. $\frac{1}{2}$ 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen (nr 1) angående statverkets tillstånd och behov för budgetåret 1928—1929 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, (punkt 5 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag), föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlämnas i ämnet, till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. för budgetåret 1928—1929 beräkna ett extra förslagsanslag av 36,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1928 dagtecknad proposition, nr 41, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att under femte huvudtiteln, avdelningen sociala verk och inrättningar, till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 34,500 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden har alltsedan år 1920 ett extra förslagsanslag varit uppfört i riksstaten. Anslaget uppgick ursprungligen till 60,000 kronor för helt år men har sedermera flera gånger nedsatts. För budgetåret 1927—1928 anvisades för ändamålet ett extra förslagsanslag av 15,500 kronor.

Genom brev den 20 maj 1927 fastställde Kungl. Maj:t följande arvodes- och omkostnadsstat för nämnden att lända till efter rättelse under budgetåret 1927—1928.

A. Arvoden.

	kronor
Ordföranden	3,000
en av Kungl. Maj:t utsedd ledamot och ordförandens ställföreträdare	1,850

	kronor	kronor
en av Kungl. Maj:t utsedd ledamot	1,350	
1 ledamot	1,140	
3 ledamöter	3,420	
1 sekreterare	1,140	11,900

B. Omkostnader.

Ersättning åt extra tjänstemän och andra biträden, arvoden samt resekostnads- och traktamentsersättningar åt suppleanter, ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga, tryckningskostnader, kostnader för belysning, uppvärmning, städning, möbler, böcker, tidningar, telefoner, kontorsrekvisita m. m., förslagsvis	3,600	
Summa kronor	15,500	

Å de i staten upptagna arvodena utgår icke dyrtidstillägg.

Centrala skiljenämnden har hos Kungl. Maj:t hemställt om anslag för budgetåret 1928—1929 med samma belopp som det för budgetåret 1927—1928 beviljade eller 15,500 kronor.

Emellertid har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag om kollektivavtal och till lag om arbetsdomstol och enligt sistberörda förslag skall lagen om centrala skiljenämnden upphöra att gälla den 1 januari 1929. Från och med samma dag skall alltså centrala skiljenämndens verksamhet upphöra. Dock förutsättes i lagförslaget, att nämnden även efter berörda dag skall handlägga de mål, i vilka nämndens medverkan dessförinnan påkallats. Med hänsyn härtill hava kostnaderna för centrala skiljenämnden under budgetåret ansetts böra beräknas till dels halva den av nämnden för nästa budgetår angivna årskostnaden eller 7,750 kronor, dels ock ett mindre belopp för bestridande av utgifterna för nämndens eventuella verksamhet efter ingången av år 1929. Sistnämnda belopp har synts kunna förslagsvis beräknas till 1,250 kronor. Tillhoppa skulle alltså för centrala skiljenämndens verksamhet erfordras ett belopp av 9,000 kronor. Det har ansetts böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma grunderna för användningen av oförmälda belopp å 1,250 kronor.

Med anledning av förslaget om inrättande av en särskild arbetsdomstol har inom socialdepartementet uppgjorts en beräkning angående kostnaderna för den ifrågasatta domstolen.

Häröver har statskontoret avgivit infordrat utlåtande.

Departementschefen, som framhållit, att det för närvarande syntes vara ytterst svårt att uppskatta storleken av den arbetsbörda, som kunde komma att åvila den föreslagna arbetsdomstolen, har beräknat domstolens stat, för helt budgetår räknat, på följande sätt.

A. Avlöningar.

	kronor
Arvode åt ordföranden	7,000
» » en ledamot, tillika vice ordförande	5,000
» » en ledamot	4,500
» » fyra ledamöter	16,000

	kronor	kronor
Arvode åt en sekreterare	4,000	
Avlöning åt ett kanslibitråde i 7:e lönegraden, förslagsvis . .	2,520	
Arvodet åt ersättare för ledamöter, vikariatsersättningar, ersättningar åt extra tjänstemän och övriga biträden samt för vakthållning, förslagsvis	5,000	44,020

B. Omkostnader.

Övriga kostnader (resekostnads- och traktamentsersättningar åt ordföranden, ledamöter och sekreteraren samt ersättare för ledamöter, kostnader för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga, tryckningskostnader, kostnader för belysning, uppvärmning och städning av lokaler, anskaffande och underhåll av inventarier, inköp av böcker samt andra expenser), förslagsvis	6,980
Summa kronor	51,000

Kostnaderna för arbetsdomstolen skulle sålunda komma att uppgå till sammanlagt 51,000 kronor årligen. Då den föreslagna lagen skulle träda i kraft den 1 januari 1929, har till bestridande av utgifterna för arbetsdomstolen under budgetåret 1928—1929 beräknats hälften av nyssnämnda belopp eller 25,500 kronor. Emellertid har det icke synts vara uteslutet, att under tiden närmast efter domstolens upprättande och innan verksamheten fullt kommit i gång sådana anordningar kunna träffas, att nyssnämnda belopp icke i sin helhet behöver tagas i anspråk. Sålunda har med tillsättande av sekreterare och kanslibitråde synts böra anstå till dess behov därav föreligger.

Det har vidare ansetts lämpligt, att under övergångsåret kostnaderna för centrala skiljenämnden och arbetsdomstolen utgå från ett gemensamt anslag i riksstaten, förslagsvis under rubriken centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. I enlighet med nu gjorda beräkningar har anslaget, som ansetts böra erhålla förslagsanslags natur, synts böra upptagas till (9,000 + 25,500) 34,500 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft *dels* två likalydande motioner, väckta, den ena, inom första kammaren av herr *A. Thorberg m. fl.*, nr 284, och den andra inom andra kammaren av herr *E. Johanson* i Stockholm *m. fl.*, nr 453, *dels* ock en inom första kammaren av herr *H. von Sydow* väckt motion, nr 281.

I förstnämnda två motioner har hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 41 samt besluta att under femte huvudtiteln, avdelning sociala verk och inrättningar, till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 15,500 kronor.

I den av herr von Sydow väckta motionen har hemställts, att riksdagen måtte besluta att under femte huvudtiteln, avdelning sociala verk och inrättningar, till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 37,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottets
yttrande.

Såsom i statsrådsprotokollet framhållits, möta givetvis stora svårigheter att beräkna storleken av den arbetsbörda, som kan komma att åvila den numera till inrättande beslutade arbetsdomstolen. För närvarande kan givetvis ej heller med säkerhet bedömas, huruvida den föreslagna domstolsorganisationen är den lämpligaste. I likhet med departementschefen anser utskottet för den skull, att man vid fastställande av domstolens stat bör framgå med viss försiktighet och att sålunda några befattningar nu icke böra uppföras å ordinarie stat.

Vad angår de av departementschefen föreslagna arvoden å ordförande och vice ordförande samt ledamöterna och sekreterare i arbetsdomstolen, har utskottet på de skäl, departementschefen för förslagen härutinnan anfört, funnit sig böra tillstyrka, att arvoden bestämmas i överensstämmelse med vad i propositionen angivits. De beräknade beloppen för avlöning åt ett kanslibitråde, arvoden åt ersättare m. m. samt övriga omkostnader hava ej heller givit utskottet anledning till erinran. Härav följer, att utskottet icke kunnat biträda de i motionen I: 281 gjorda yrkandena om höjning av vissa arvoden.

Utskottet, som ej heller i övrigt haft något att erinra mot vad i förevarande proposition föreslagits, får alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition och med avslag å herr von Sydows motion, I: 281, i vad densamma skiljer sig från propositionen ävensom med avslag å herr Thorbergs m. fl. och herr E. Johansons i Stockholm m. fl. motioner, I: 284 och II: 453, under femte huvudtiteln, avdelningen sociala verk och inrättningar, till centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 34,500 kronor.

Stockholm den 26 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, Olof Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. A. Carlsson* i Gävle, *E. A. Hallin, C. I. Asplund, J. B. Johansson* i Fredrikslund, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *O. A. Ernfors* och *K. A. W. Björck*.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blädinge, *S. Persson* i Fritorp, *G. Strindlund, K. S. V. Ward, O. E. F. Järte, O. Isacsson* och *A. Danielsson*.

Stockholm 1928. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.